

Arvutimaailm 3/02

22 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Poliitika

Õiguslikud kitsaskohad digiallkirja rakendamisel

Priit F. Lillemaa

Digitaalalkirja seadus (DAS)1 jõustus juba 15.detsembril 2000.a, selle sisulise rakendamiseni jõuti mitmesugustel põhjustel alles rohkem, kui aasta hiljem, so 2002.a jaanuaris, kui hakati väljastama ID-kaarte.

Turg

Uue põlvkonna turvalahendused lisavad kiirust, mugavust ja turvalisust!

Kalev Kuusik

Iga päevaga ajame oma asju läbi elektrooniliste kanalite, millest kiireima kasvuga on Internet. Kuigi selle eesmärk on teha MEIE elu palju lihtsamaks, teeb see lihtsamaks ka teatud kriminogeense "vennaskonna" elu. Virtuaalse keskkonna rünnakud on juba ületanud füüsiliste rünnakute arvu ja viimane aeg on teha hoolikaid ettevalmistusi, et vähendada nendest tuleneda võivat kahju - esmapilgul küll võibolla vaid moraalset, kuid see transformeerub kiiresti mõõdetavaks varaliseks-rahaliseks.

Venemaal lisandus aastaga arvuti

Tõnu Vare

Venemaal müüdi 2001. aastal poolteist miljonit arvutit rohkem. See on tavamõistes aukartustäratav hulk, kuid teisalt tasub meele pidada, et elanikke on Venemaal üle 140 miljoni. Seega tuli mullu saja inimese kohta juurde vaid üks arvuti, mis on nagu tilk ookeani.

Õigus

Kelle reeglid kehtivad küberruumis? 2

Eneken Tikk

Kui nõustuda lahendusega, et Internetiga seonduvaid suhteid võiks õiguslikult reguleerida kahel tasandil, ei tulene sellest veel vastust küsimusele, millise riigi või rahvusvahelise organisatsiooni antud õigusakte peaks vaidlust lahendav kohus kohaldama. Alates 90-ndate keskpaigast on mitmed riigid võtnud vastu seadusi Internetis toimuva reguleerimiseks, kuid nende kooskõla on sageli küsitav ning konkreetse vaidluse lahendid võivad isegi kõrvutiasetsevates riikides olla küllaltki erinevad.

Võrgud

P2P tehnoloogia e-revolutsiooni alustalana

Peep Kungas

eMarketer ennustab Interneti-populatsiooni kasvu 446 miljonilt eelmisel aastal 709 miljonini aastaks 2004. Selle aasta lõpuks prognoositakse Interneti pealt teenitud tulu 1200 miljardi dollari piiri ületamist. Kuna suur osa Internetiga seotud ettevõtete sissetulekuist tuleneb otseselt (kuutasud jm) või kaudselt (reklaam ja muud teenused) Interneti lõppkasutajailt, siis peaks neil olema võimalus ka end Internetis kehtestada. Seda enam, et lõppkasutajatele Internet ju loodud ongi.

Elu (Interneti) võimlaikkusest maal

Tarmo Teder

Et kõik ausalt ära rääkida pean alustama eelmise aasta algusest. Seda sellepärast, et just siis jõudsime koos perega äratundmisele, et Tallinn ei ole mitte ainuvõimalik elukeskkond. Jõudnud sellele järeldusele sai asutud endale linnavälist elamise kohta otsima.

e-valimised ja e-hääletamine

Peep Kungas

Paljude arvates oleks Interneti teel hääletamise läbi võimalik vähendada valimistele tehtavaid kulutusi ning muuta kogu protsess tervikuna kiiremaks ja odavamaks, kuna nii jääks ära hääletusdelite ükskõik kokkulugemine. Lisaks saaks ehk vähendada ka valimispunktide arvu, mistõttu tehtavad kulutused väheneksid veelgi.

e-Euroopa tahab Euroopa võimalikult kiiresti võrgutada

Tõnu Vare

Euroopa Komisjonil ja eelkõige tehnoloogiakomissaril Erkki Liikanenil on auahne eesmärk teha Euroopast e-Euroopa. Teisisõnu infoühiskond kui dünaamilise majandusega regioon.Euroopa peab ette jõudma USA-st ning muutuma maailma kõige dünaamilisemalt areneva infomajandusega maailmajaoks.

Superpräänikud jälitavad meid!

Jaan Vare

Microsofti Windows Media Playeris on avastatud uut tüüpi turvaauk, mis ohustab kasutajate privaatsust.Veebilehe haldajad saavad lihtsate javaskriptide abil teada iga külastaja unikaalse Media Playeri ID numbri (muidugi, kui külastajal see installeeritud on) ning seda saab kasutada sarnaselt küpsisele (cookie), mille abil jälgitakse surfajate liikumist Internetis.

Arvuti tasuta korda

Jaan Vare

Kevad on aeg, mil tehakse suurpuhastust nii kodus kui tööl. Sel kevadel on õige aeg alustada ka arvuti puhastamisega ja aitamisega. Kui masin hakkab aeglaseks jääma või keelduvad osad programmid töötamast, siis on aeg midagi ette võtta, mitte oodata, et kõik iseenesest korda läheks.

Igäihele oma Internet

Pille Runnel, Pille Vengerfeldt

Kõik me arvame teadvat milline on linn, kus me elame või maja, kus me töötame. Samamoodi on Internetiga? Igaüks teab ju isegi, milline see on või mida sealt leida võib. Kui aga minna ja küsida, millisena paistavad tänavad vaatajaile, siis selgub, et tänu erinevatele seostele ja liikumisharjumustele saaksime vastuseks küll mõneti sarnaseid, kuid siiski unikaalseid selgitusi.

Tartus toimus võrgupidu

Tanel Kindsigo

Pikalt planeeritud võrgupidu sai lõpuks Tartu Näituste Messikeskuses 14.-17. veebruaril 2002 ligikaudu 140 osalejaga edukalt maha peetud. Kes kohal käisid, nägid ise, mis toimus, kel aga seekord ei õnnestunud tulla või kes sellisest üritusest varem kuulnud pole, neile korraldajate poolt väike ülevaade toimunust ja veidi ka tulevikuplaanidest.

Riistvara

[Kevade tulek paneb GPS-ile mõtlema](#)

Enn Veenpere

Matka ja geopeitusemängu hooaeg on algamas ja seoses sellega uurime veidi kahte Eestis enim müüdüd ja kasutatud GPS-vastuvõtjat - Garmin eTrex ja Magellan 315. Neid mudeleid ei saa küll otse kõrvutada, sest nad kuuluvad erinevatesse hinnaklassidesse ja omavad vastavalt erinevaid võimalusi.

HP tindiprinterid

Allan Voog

Seekord on vaatluse all InkJet 1160 ja 1700. Et paremini võimalusi hinnata, oli nendega kaasas pakk spetsiaalpaperit.

HP Photosmart 812

Hewlett-Packard Company (HP) tõi märtsikuu esimesel päeval Euroopas turule digitaalkaamera HP Photosmart 812. Uues kompaktses kaameras kasutatakse ainulaadset HP Instant Share tehnoloogiat, kaamera koguresolutsioon on neli megapikselit, samuti on kaameral video ja audio salvestamise võimalus ning mugav dokkimisalus.

Head isu!

Veiko Tamm

Tihti juhtub, et pikaajalist programmeerimistööd tehes või innustunult mõnda mängu toksima jäänuna tunneme, et pisike amps võtta ei oleks üldse halb mõte. Mõte veereb vägisi ulmefilmidest nähtud kompuutritele, millele käsku andes meie elektrooniline sõber kibekähku mõne luugi avab ja sealt head-paremat nosimiseks väljastab.

WLAN ADSL ehk ADSL on, juhtmeid mitte!

Jaanus Tiit

Millega on tegemist - kas järjekordne müsteerium ja hulk arusaamatuid lühendeid? Nii WLAN kui ADSL lühendid on Eestis juba suhteliselt tuntud: WLAN (Wireless Local Area Network) on juhtmeteta kohtvõrk ja ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line) esindab ka Eestis väga aktiivselt levinud tehnoloogiat, mis võimaldab kiiret andmesideühendust läbi telefoniliinide.

Solid State kiirendid

Veiko Tamm

Kujutage endale ette kõvaketast pöörlemiskiirusega miljon pööret minutis ja pöördusajaga 35 mikrosekundit! Tundub uskumatuks ja ka füüsiliselt võimatuks... Hetke kiireimad Ultra-SCSI kettad pakuvad meile vaid 15000 pööret minutis umbes 5 millisekundilise (5000 mikrosekundit) pöördusajaga.

Tarkvara

Mis on OPSEC?

Tiit Sokolov

Open Platform for Security (OPSEC) on Check Point SoftWare Technologies poolt 1997. aasta aprillis loodud partnerlusplatvorm, mille eesmärgiks oli arendada koostööd maailma juhtivate tarkvaratootjatega.

SoundClub-helistuudio oma kodus

Vidrik Vösoberg

Eesti firma Bluemoon Interactive poolt loodud muusikameisterdamisprogramm SoundClub sobib igaühele, kes pilli ei mõista mängida, kuid muusikat tahab teha, sest musitseerimine on tehtud väga lihtsaks ja erinevaid võimalusigi on sadu.

Mängud

Uudised

Lauri Jürisoo

Nüüdist jagunevad uudised lahtritesse, et ei peaks Tootsi kombel huvitavat kraami taga ajama nagu saiast rosinaid. Ja veel - mäletad, mida ennustasime majandus-strateegiate paljunemise kohta sel aastal?

Sõdurisimulaatori eri

Lauri Jürisoo

Kas tead, miks Eestis nii palju naisteajakirju välja antakse? Sest õrnema soo esindajad on ustav klientuur, mis nõustub pidevalt raha välja käima ega kao ootamatult ära. Sama kehtib sõdurisimulaatorite tarbijate kohta. Nii ongi lähenemas orkaan, mis toob üsna lühikese ajaga meieni terve hunniku uusi asju.

Command & Conquer: Renegade

Lauri Jürisoo

Kuulsate strateegiate põhjal tehtud FPS kuulutati töösolevaks juba 1999. aasta lõpus. Pärast seda valitses Westwoodi leeris aga rahutuks

tegev vaikus. Jäi kaks võimalust: valmib midagi enneolematut või ei saada loomingulist vankrit kuidagi liikuma. Kuidas siis on? Kujuta nüüd ette, et sa pole hindekasti veel kiiganud, ja asu lugema.

Gothic

Timo Tomson

Paremsirge, ja pilt läheb mustaks... Tere tulemast kolooniasse! Jumaldan lakoonilisi sissejuhatusi. Ja kuumi juustusaiu kakaoga, kuigi see ei puutu asjasse. Maania pole veel läinud kokandusnurdade äratrükkimise libedale teele, järelkult pean teie meeli kuidagi teisiti lahutama.

Rollikad massidesse!

Lauri Jürisoo

Milline panr pakub sügavaimat ja vaheldusrikkaimat elamust üldse? RPG loomulikult! Selle nauditav esindaja võib olla absoluutselt igasugune - 2/3D, käigupõhise võitlusega või reaajas, elulähedane või fantaasiaküllane, lineaarne või range vormita... Maania uurib, miks need võrratud poisid enamasti massiivseid müügirekordeid ei püstita.

Kirjakast

Independence War 2: Edge of Chaos

Andris Feldmanis

Suure kosmoseseikluse teine osa. Aeg on edasi läinud ja poliitiline olukord universumis muutunud, ent sina leiad end taaskord arvukate intriigide keskelt. Uus sõda on algamas.

EFA Champions League 2001/02

Tarmo Toomepuu

Silicon Dreams annab vutihuvilistele järgmise väljalaske oma Champions League-sarjast, kuid uue levitaja all. Eidos on miskipärast jalga lasknud... nojah, ikka räägitakse, et rotid lahkuvad appuvalt laevalt esimestena.

Juhtkiri

Sa ei usu oma silma!

Lauri Jürisoo

Eelmise aasta lõpus valminud ja märtsis meie kinolevisse jõudnud täispikk arvutianimatsioon "Kollide kompanii" (Monsters, Inc.) on järjekordne näide selle kohta, et PC kuulub tänapäeva võlurite põhivarustusse. Siit teile mõned huvitavad faktid Pixari studio järjekordse digitaalse ime kohta. Kõige muu asjassepuutuva kohta on huvilised kindlasti lugenud juba mujalt.

- [AM arhiiv](#)